

STANOVISKO REPUBLIKOVEJ ÚNIE ZAMESTNÁVATEĽOV

Nariadenie vlády Slovenskej republiky, ktorým sa vyhlasuje Národný park Veľká Fatra, jeho zóny a ochranné pásmo

<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2023/467>

Materiál v pripomienkovom konaní do 18.08.2023

Stručný popis podstaty materiálu najmä jeho relevancie z pohľadu RÚZ

Materiál bol predložený do medzirezortného pripomienkového konania Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky na základe § 30 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Rozsudok Súdneho dvora Európskej únie z 22. júna 2022 vo veci C-661/20 Komisia/Slovensko.

Cieľom a obsahom materiálu je najmä:

Účelom vyhlásenia Národného parku Veľká Fatra je zabezpečenie priaznivého stavu predmetov ochrany, ktorými sú (prioritné) biotopy európskeho a národného významu, biotopy (prioritných) druhov európskeho a národného významu – rastlín i živočíchov, druhy vtákov a abiotické javy. Predmetom ochrany sú tiež prirodzené procesy a prirodzený vývoj prírodných spoločenstiev nachádzajúcich sa na podstatnej časti národného parku. Podkladom na vyhlásenie chráneného územia je projekt ochrany, ktorý je zverejnený na webovom sídle Správy Národného parku Veľká Fatra so sídlom v Martine (<https://www.npvelkafatra.sk/dokumenty/projekt-ochrany/>). Projekt ochrany je dostupný vo verzii z decembra 2022, ako aj verzii po úpravách v zmysle prerokovaní Okresného úradu Žilina a MŽP SR.

Návrh nariadenia má nadobudnúť účinnosť dňa 01.01.2024

Postoj RÚZ k materiálu

Materiál obsahuje informácie o právnom základe, cieľoch návrhu nariadenia, vecnú analýzu konkrétnych článkov návrhu nariadenia a návrh pozície Slovenskej republiky. RÚZ k návrhu predkladá nižšie uvedenú zásadnú pripomienku.

Pripomienky RÚZ k predkladanému materiálu

1. Zásadná pripomienka k materiálu ako celku

Žiadame predložený návrh, ktorým sa vyhlasuje Národný park Veľká Fatra, jeho zóny a ochranné pásmo stiahnuť z pripomienkového konania a prepracovať v spolupráci s nezaujatými odborníkmi a zainteresovanými subjektami v zmysle odôvodnenia.

Odôvodnenie:

Podľa § 30 ods. 4 písm. a) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny sa v prípade národných parkov zóna A ustanoví najmä na časti územia s prevahou prirodzených ekosystémov alebo človekom málo pozmenených ekosystémov, kde cieľom je zachovať a umožniť v nich nerušený priebeh prírodných procesov; zóna A sa spravidla ustanoví najmenej na polovici územia národného parku.

Máme za to, že účelom ustanovenia § 30 ods. 4 písm. a) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny je potvrdiť existujúci stav (pokiaľ stav daného územia v skutočnosti už zodpovedá dikcii tohto ustanovenia) a nie vytvoriť len predpoklady na to, aby sa v budúcnosti na danom území vytvoril stav, ktorý predmetné ustanovenie definuje. Uvedené znamená, že zóna A by mala byť už v čase vyhlasovania národného parku tvorená prevažne časťami územia najmenej poznačenými ľudskou činnosťou a územiami s najväčšou ekologickou hodnotou, čo však predložený návrh nespĺňa. V mnohých prípadoch sú do bežného režimu zaraďované lesy, v ktorých sa doteraz riadne hospodáril, preto nie je možné hovoriť o pôvodnosti ekosystémov, ale o aktívnom zásahu ľudskej činnosti.

Z uvedeného vyplýva, že predloženým návrhom sa nesleduje zachovanie najhodnotnejších častí územia, ale ide len o schematické (umelé, administratívno-politické) navýšenie A zóny obsahujúcej prevažne hospodárske lesy, navyše výhradne na štátnych pozemkoch, s cieľom dosiahnutia limitov ustanovených v § 30 ods. 4 písm. a) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, čo sa týka plošného zastúpenia zóny (k čomu v konečnom dôsledku aj tak nedošlo).

Schematicko-administratívne umelé navýšenie zóny A (v snahe priblížiť sa zákonom stanovenej rozlohe zóny A národného parku k 50 % - skutočnosť 40,06 %) na štátnych pozemkoch nemá odbornú ani legislatívnu oporu a nie je ani v súlade s kap. 2.3 Envirostratégie 2030, podľa ktorej malo dôjsť k prehodnoteniu vysokého podielu chránených území na Slovensku za účasti všetkých zainteresovaných subjektov a nie ku kuloárnemu schematickému „potvrdeniu“ umelého stavu. Rovnako to platí aj pre zónu B národného parku, ktorá by v súlade s § 30 ods. 4 písm. b) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny mala spolu so zónou A národného parku byť vymedzená na troch štvrtinách národného parku, čo nie je tiež dodržané (zóna A, ktorá tvorí 40,06 % spolu so zónou B, ktorá predstavuje 12,9 % tvoria spolu len 52,96 %).

Navrhované znenie nariadenia vlády nie je v súlade ani s § 19 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, nakoľko v prípade území spadajúcich do Národného parku Veľká Fatra nie je dodržaná podmienka, že sa v drivej väčšine jedná o územie „...prevažne s ekosystémami podstatne nezmenenými ľudskou činnosťou alebo v jedinečnej a prirodzenej krajinej štruktúre ...“. Navyše toto územie ani po vyhlásení nebude spĺňať kritériá IUCN.

Žiadame predložený návrh, ktorým sa vyhlasuje Národný park Veľká Fatra, jeho zóny a ochranné pásmo stiahnuť z pripomienkového konania a v zmysle Envirostratégie 2030 prepracovať v spolupráci najmä s nezáujatými odborníkmi pôsobiacimi v rôznych oblastiach, na ktoré má zonácia národného parku dopad. Predložený návrh je zameraný na maximalizáciu obmedzení ľudských zásahov v lesných porastoch vrátane tých, ktoré sú zamerané na zachovanie a zlepšenie zdravotného stavu a ekologickej stability. Odborníci pôsobiaci na území Slovenskej republiky majú vypracované systémové postupy, softwarové modely, ktoré umožňujú vytvoriť prognózu hospodárskych, ekonomických, sociálnych a ekologických dopadov zonácie národných parkov, pričom na základe takýchto nástrojov je možné nastaviť priebeh polygónov hraníc zón, veľkosť národného parku, spôsob manažovania lesa, ktorý zabezpečí zachovanie konsenzu všetkých dotknutých strán, ako aj efektívnosť a udržateľnosť ochrany celej lokality. Návrh zonácie Národného parku Veľká Fatra však nie je výsledkom takéhoto ani podobného odborného posúdenia.

2. Zásadná pripomienka k § 3 a § 7 návrhu nariadenia vlády Slovenskej republiky

Z ustanovenia § 3 ods. 3 návrhu nariadenia vlády SR, ktorým sa vyhlasuje Národný park Veľká Fatra, žiadame vypustiť slová „ak odseky 4 a 5 neustanovujú inak“, ďalej žiadame vypustiť § 3 ods. 4 a 5 a v tejto súvislosti tiež žiadame vypustiť aj časť textu z § 7 nariadenia vlády, ktorý znie „okrem § 3 ods. 4, ktorý nadobúda účinnosť 1. januára 2033 a § 3 ods. 5, ktorý nadobúda účinnosť 1. januára 2053.“

Odôvodnenie:

Z ustanovení § 3 ods. 3, 4 a 5 v spojení z § 7 návrhu nariadenia vlády, ktorým sa vyhlasuje Národný park Veľká Fatra vyplýva, že od 01.01.2033 dôjde k preradeniu podzóny B1 do zóny A a následne dňa 01.01.2053 dôjde k preradeniu podzóny B2 do zóny A, a to len na základe právnej skutočnosti, ktorou je neskoršie nadobudnutie účinnosti týchto ustanovení nariadenia vlády. Uvedený postup predkladateľa právneho predpisu považujeme nielen za obchádzanie zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, ale aj za prístup, ktorý je v rozpore s informáciami poskytnutými v priebehu prerokovania zámeru vyhlásenia zón Národného parku Veľká Fatra a tiež v rozpore s Programom starostlivosti o Národný park Veľká Fatra a jeho ochranné pásmo na roky 2024 - 2053, ktorý bol dňa 01.08.2023 predložený do medzirezortného pripomienkového konania (legislatívny proces č. LP/2023/473, rezortné číslo 8987/2023-6.1).

Z Programu starostlivosti o Národný park Veľká Fatra a jeho ochranné pásmo na roky 2024 - 2053 zo dňa 24. júla 2023, ktorý bol predložený do medzirezortného pripomienkového konania vyplýva nasledujúce tvrdenie: „U podzóny B1 sa predpokladá jej preradenie do zóny A za 10 rokov, u podzóny B2 za 30 rokov. Preraďovanie podzón B1 a B2 do zóny A nebude po uplynutí predpokladaného časového rámca prebiehať automaticky, ale až po prehodnotení stavu územia. Ak si to bude vyžadovať stav predmetu ochrany, časť zóny v ktorej bude pre realizáciu opatrení na dosiahnutie alebo zachovanie priaznivého stavu potrebné zachovať 4. stupeň ochrany, nebude preradená do zóny A, prípadne k jej preradeniu dôjde neskôr.“ (kapitola 1.5, str. 23).

Rovnaké skutočnosti vyplývajú aj z Projektu ochrany Národného parku Veľká Fatra a jeho ochranného pásma zo dňa 24. júla 2023 (kapitola 1.5, str. 22, 74 a 75, dostupné na webovom sídle: <https://www.npvelkafatra.sk/dokumenty/projekt-ochrany/>).

V tomto smere dávame do pozornosti taktiež skutočnosť, že aj v priebehu prerokovania pripomienok k zámeru zonácie národného parku boli účastníci ubezpečení, že porasty budú prevedené z B do A zóny len v prípadoch, kedy to bude vzhľadom na ich stav reálne (zdokumentované vo vyhodnotení pripomienok k zámeru zonácie NP VF a programu starostlivosti, pripomienka v tabuľke pod poradovým č. 281).

Z uvedeného vyplýva, že v návrhu nariadenia vlády nemôže byť prevod zóny B1 a B2 do zóny A legislatívne vyriešený posunutím časovej účinnosti niektorých ustanovení, nakoľko v čase prijímania tohto právneho predpisu, t.j. v roku 2023 ešte ani predkladateľ návrhu nevie, aký bude stav v dotknutom území o 10, resp. 30 rokov. Tento stav bude známy až po prehodnotení a posúdení o 10, resp. 30 rokov.

V prípade ponechania pôvodného textu (navrhnutého na vypustenie) je rovnako máťúce znenie prílohy č. 1 k nariadeniu vlády „Vymedzenie hranice národného parku, jeho zón a ochranného pásma“ kde je uvedené:

Národný park – zóna B1 (4. stupeň ochrany)

Národný park – zóna B2 (4. stupeň ochrany)

3. Zásadná pripomienka k predkladacej správe a dôvodovej správe (všeobecná časť)

Predkladacia správa, ako aj dôvodová správa (všeobecná časť) k predmetnému návrhu nariadenia vlády deklaruje, že dôvodom vyhlásenia Národného parku Veľká Fatra je tiež odstránenie nedostatkov, ktoré identifikovala Európska komisia v žalobe voči Slovenskej republike (Rozsudok Súdneho dvora Európskej únie z 22. júna 2022 vo veci C-661/20 Komisia/Slovensko) vo veci nedostatočnej ochrany biotopov hlucháňa hôrneho. Máme však za to, že predložený návrh nariadenia neprispieje k odstráneniu nedostatkov uvedených v žalobe Európskej komisie, a preto žiadame buď upraviť návrh tak, aby tieto nedostatky skutočne odstránil alebo žiadame predmetné zdôvodnenie potreby vyhlásenia Národného parku Veľká Fatra odvolávajúce sa na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie z jednotlivých dokumentov vypustiť.

Odôvodnenie:

Podľa rozsudku Súdneho dvora Európskej únie (C-661/20) si Slovenská republika nespĺnila povinnosti tým, že:

A. – Vyňala programy starostlivosti o lesy a ich zmeny, náhodnú ťažbu dreva a opatrenia na predchádzanie ohrozeniu lesov a odstránenie následkov škôd spôsobených prírodnými katastrofami z požiadavky, aby v prípade, že môžu mať pravdepodobne významný vplyv na územia sústavy Natura 2000, podliehali primeranému posúdeniu ich vplyvov na príslušné územia z hľadiska cieľov ochrany týchto území.

Uvedený bod nemá súvis so zonáciou Národného parku Veľká Fatra, resp. s predloženým návrhom nariadenia vlády a navyše tento nedostatok bol odstránený v predošlých novelách zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.

B. – Neprijala vhodné opatrenia na zabránenie poškodzovaniu biotopov a podstatnému rušeniu v osobitných chránených územiach (OCHÚ) vyhlásených na ochranu hlucháňa hôrneho (Tetrao urogallus) (OCHÚ Nízke Tatry SKCHVU018, OCHÚ Tatry SKCHVU030, OCHÚ Veľká Fatra SKCHVU033, OCHÚ Muránska planina – Stolica SKCHVU017, OCHÚ Chočské vrchy SKCHVU050, OCHÚ Horná Orava SKCHVU008, OCHÚ Volovské vrchy SKCHVU036, OCHÚ Malá Fatra SKCHVU013, OCHÚ Poľana SKCHVU022, OCHÚ Slovenský Raj SKCHVU053, OCHÚ Levočské vrchy SKCHVU051 a OCHÚ Strážovské vrchy SKCHVU028).

Máme za to, že zavedenie bezzásahového režimu v jadrovej populácii hlucháňa hôrneho nemožno považovať za opatrenie zabráňujúce poškodeniu biotopov. K tomu uvádzame nasledovné:

Hlavnou príčinou poškodzovania biotopov hlucháňa hôrneho (úmyselné zásahy vyplývajúce z programov starostlivosti o lesy sú pod plným dohľadom a reguláciou orgánov ochrany prírody) sú abiotické a hlavne biotické škodlivé činitele (podkôrny hmyz) akcelerovalé hlavne klimatickou zmenou, ktoré poškodzujú dominantné smrekové biotopy ako nosné biotopy hlucháňa hôrneho (§ 5 ods. 2 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny). Skutočnosť, že sa jedná o škodlivý činiteľ potvrdzuje aj Správa Národného parku Veľká Fatra vo svojom Programe starostlivosti o Národný park Veľká Fatra a jeho ochranné pásmo na roky 2024 – 2053 (v kapitole 2.3, str. 35). Ak má

odborná organizácia ochrany prírody výhrady voči spôsobu, akým užívatelia pozemkov vykonávajú sanačné opatrenia, mala by namiesto požadovaného „ničnerobenía“ navrhnúť a prakticky preukázať, ako sa to má efektívne a účinne vykonať.

Toto naše stanovisko týkajúce sa vtákov zaradených do skupiny tetrovovitých potvrdzuje aj citácia z oficiálnej tlačoviny Európskej komisie z roku 2009, ISBN 978-92-79-13202-5, str. 9. - NATURA 2000 Partnerstvo v záujme ochrany prírody:

Správa lesov v Nemecku spojená s ochranou tetrova: „Čierny les (Schwarzwald) v južnom Nemecku je posledným ostávajúcím domovom tetrova v strednej Európe. V deväťdesiatych rokoch minulého storočia sa 80 km² lesa, ktorý bol predtým hospodárskym lesom s vysokými výnosmi, vyňalo z produkcie. Cieľom bolo vrátiť les do prirodzenejšieho stavu. Pre tetrovy to však nebola dobrá správa. Bez ľudských zásahov les z hľadiska prežitia mnohých lesných druhov príliš zostarol, stal sa príliš rovnomerným a hustým a prestal sa vyznačovať komplexnou mozaikou typov biotopov, ktoré tetrov potrebuje na prežitie.“

Podobné skutočnosti vyplávajú aj z interpretačnej príručky z roku 2003 - NATURA 2000 a lesy „Výzvy a možnosti“ – ktorú vydala Európska komisia, Generálne riaditeľstvo pre životné prostredie

(zdroj:

<https://www.grzvn.eu/data/archiv/NATURA%202000%20a%20lesy,%20%E2%80%9EV%C3%BDzvy%20a%20mo%C5%BEnosti%E2%80%9C%20-%20interpreta%C4%8Dn%C3%A1%20pr%C3%ADru%C4%8Dka.pdf>):

„Ako príklad možno uviesť ochranu tetrova hlucháňa (*Tetrao urogallus*), druhu uvedeného v prílohe I smernice o vtákoch. Ak sa tento druh vyskytuje na „lesnej“ lokalite NATURA 2000, v manažmente musia byť také lesohospodárske opatrenia, ktoré sú prispôbené cieľu zachovať alebo zlepšiť podmienky lokality pre tento druh. Keďže hlucháň „vyžaduje“ mozaikovitú štruktúru lesných biotopov, je jedným z mála druhov, ktorého populácii vyhovuje lesohospodárska činnosť, ak je starostlivo naplánovaná, nevyhovuje mu naopak, ak sa les prestane ekonomicky využívať.“

C – Neprijala osobitné ochranné opatrenia týkajúce sa biotopov hlucháňa hôrneho (*Tetrao urogallus*) v rámci OCHÚ vyhlásených na jeho ochranu, aby sa zabezpečilo jeho prežitie a rozmnožovanie v oblasti jeho rozšírenia (OCHÚ Nízke Tatry SKCHVU018, OCHÚ Tatry SKCHVU030, OCHÚ Veľká Fatra SKCHVU033, OCHÚ Muránska planina – Stolica SKCHVU017, OCHÚ Volovské vrchy SKCHVU036, OCHÚ Malá Fatra SKCHVU013 a OCHÚ Levočské vrchy SKCHVU051).

Keďže zo žiadneho z dostupných dokumentov (či už to je program starostlivosti o národný park alebo projekt ochrany národného parku, alebo aj samotný návrh nariadenia vlády) nevyplývajú postupy riešenia problémov s predátormi hlucháňa hôrneho, ktorých cieľom by bolo zníženie 65 % škody spôsobenej na jeho populácii, máme za to, že nie je naplnená požiadavka prijatia osobitných ochranných opatrení, ktorých neprijatie nám vytýkala Európska komisia.

K tomu dávame do pozornosti Program záchrany o Hlucháňa hôrneho (*Tetrao urogallus* Linnaeus, 1758) na roky 2018 – 2022 (keďže nový program záchrany doposiaľ nebol schválený). Konkrétne je potrebné zobrať do úvahy jeho kapitolu 1.3.3 s názvom „Predácia“, kde sa na str. 34 uvádza nasledovné tvrdenie: „V našich podmienkach zo 75 kontrolovaných hniezd bolo zničených až 65 %. Najvyšší podiel na tom mali líšky, kuny a iné lasicovité (spolu 22 %), ďalej diviaky (9 %), medveď (3 %) a z vtákov hlavne sojka a krkavec (až 18 %, Saniga 2002). V Poľsku spôsobila predácia líšok 77 % z 22 prípadov usmrtenia hlucháňa (Zawadzka & Zawadzki 2008). Vo Fínsku tvorili 7 % potravy jastraba lesného práve sliepky hlucháňa (Tornberg 2001).“ Ďalej je dôležitá kapitola 2.4 s názvom „Obmedziť predáciu (Priorita č. 4)“, kde sa na str. 41 uvádza nasledovné tvrdenie: „Neprirodzene vysoká predácia môže významne ovplyvniť najmä malé a izolované populácie. Na Slovensku bola predácia hlucháňa hôrneho neprirodzene navýšená z dôvodu vakcinácie líšok, potlačenia klasického moru ošipaných pri diviačej zveri, prikrmovania vo vyšších nadmorských výškach a zmenou využívania krajiny (kultúrna krajina hostí početné populácie predátorov). Predácia patrí medzi významné dôvody úmrtí hlucháňa hôrneho, hlavne mladých jedincov. Zvýšenie prežívania mláďat je kľúčovým predpokladom na dosiahnutie zvýšenia početnosti populácie.“

Z uvedeného je zjavné, že predátory hlucháňa hôrneho vo významnej miere ovplyvňujú stav jeho populácie. Preto ak predkladateľ návrhu právneho predpisu zdôvodňuje potrebu vyhlásenia Národného parku Veľká Fatra odvolávaním sa na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie, mal uvedené skutočnosti týkajúce sa predácie reflektovať aj v predložených dokumentoch.

Okrem iného je potrebné zdôrazniť aj to, že na žiadnom mieste rozsudku Súdneho dvora Európskej únie nie je zmienka o tom, že Slovenská republika má vykonať zonácie národných parkov.

4. Zásadná pripomienka k prílohe č. 2 Analýza vplyvov na rozpočet verejnej správy, na zamestnanosť vo verejnej správe a financovanie návrhu

V tabuľke č. 1, ako aj v ďalšom súvisiacom texte týkajúcom sa analýzy vplyvov na rozpočet verejnej správy žiadame navýšiť vplyv na rozpočet verejnej správy o 2 332 480 €/rok, čo predstavuje odhadovanú výšku náhrady za obmedzenie bežného obhospodarovania pre správcu štátnych pozemkov. Údaj je potrebné doplniť do všetkých rokov 2024 – 2027.

Rovnako žiadame analýzu vplyvov na štátny rozpočet doplniť o kvantifikáciu vplyvu na mzdové výdavky, nakoľko vplyv prechodu zamestnancov LESOV SR na štátny rozpočet neutrálny nebude.

Taktiež žiadame upraviť analýzu vplyvov na rozpočet verejnej správy, nakoľko je potrebné zohľadniť celý reťazec dopadu na štátny rozpočet, nielen dopad na užívateľské subjekty z titulu finančnej náhrady za obmedzenie bežného obhospodarovania, ktorá len čiastočne charakterizuje dopad na verejné financie.

Odôvodnenie:

Podľa § 104g ods. 6 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny má nárok na náhradu za obmedzenie bežného obhospodarovania aj štátny správca. Tvrdenie, že Správa Národného parku Veľká Fatra so sídlom v Martine si neplánuje uplatňovať uvedenú finančnú náhradu, preto tieto finančné prostriedky nie sú započítané v zhrnutí vplyvov na rozpočet verejnej správy, je v tomto prípade irelevantné. Samotné vyhlásenie štátneho správcu nemá podľa platnej legislatívy za následok zánik tohto nároku, pričom toto vyhlásenie Správy Národného parku Veľká Fatra nie je ani garanciou toho, že si náhradu za obmedzenie bežného obhospodarovania štátny správca v budúcnosti nárokovat nebude, a to aj s ohľadom na to, že v iných národných parkoch si jednotlivé správy tieto nároky uplatňujú.

V súvislosti s konštatovaním predkladateľa návrhu právneho predpisu, podľa ktorého vplyv prechodu zamestnancov LESOV SR na štátny rozpočet bude neutrálny, poukazujeme na to, že odmeňovanie zamestnancov LESOV SR nie je viazané na štátny rozpočet, nakoľko finančné prostriedky súvisiace so mzdami zamestnancov si LESY SR zabezpečujú svojou podnikateľskou aktivitou, ktorá nie je viazaná na verejné prostriedky. Z uvedeného vyplýva, že v prípade prechodu zamestnancov LESOV SR pod Správu Národného parku Veľká Fatra, ktorá je príspevkovou organizáciou napojenou na rozpočet Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, bude finančné prostriedky na mzdové náklady potrebné zabezpečiť zo štátneho rozpočtu.

Ďalej poukazujeme na to, že obmedzenie využívania lesov z dôvodu ochrany prírody ovplyvňuje finančnú stránku obhospodarovateľov lesa a ekonomiku lesného hospodárstva i hospodárstva SR ako celku. Prejavuje sa to v priamej podobe na strate príjmov lesníckych subjektov a znížení zamestnanosti a aj v nepriamej podobe v strate príjmov a pridanej hodnoty lesného hospodárstva a ostatných nadväzujúcich odvetví, v strate štátu na neodvedených daniach a odvodoch a vo výdavkoch štátu na podporu nezamestnaným.

5. Zásadná pripomienka k prílohe č. 3a Analýza vplyvov na podnikateľské prostredie

Žiadame v prílohe č. 3a Analýza vplyvov na podnikateľské prostredie doplniť dopady aj na zamestnanosť v drevospracujúcom priemysle, nakoľko obmedzenie ťažby dreva nemá vplyv len na zamestnanosť v lesnom hospodárstve, ale ovplyvňuje aj drevospracujúci priemysel. Dopad na poskytovateľov služieb v lesnom hospodárstve len čiastočne charakterizuje negatívny dopad na podnikateľské prostredie.

Odôvodnenie:

Je zrejmé, že z dôvodu navýšenia 5. stupňa ochrany prírody dôjde k poklesu ťažby v porovnaní s etátom podľa programov starostlivosti o lesy na dotknutom území, a tým aj k dopadom na odvetvia súvisiace s lesným hospodárstvom, zamestnanosť, stratu príjmov a pridanej hodnoty lesného hospodárstva. Zo štúdie Národného lesníckeho centra „Dopady ochrany prírody a krajiny na lesnícko-drevársky sektor (2018)“ vyplýva, že spracovanie 1 m³ surového dreva generuje v drevospracujúcom priemysle tržby a výnosy vo výške 443,83 €/m³; pridanú hodnotu vo výške 160,28 €/m³; pre štát, vyššie územné celky, mestá a obce príjem 41,84 €/m³ na daniach; sociálne a zdravotné odvody vo výške 31,34 €/m³; vo vyjadrení pracovných miest to predstavuje 7,38 pracovníka na 1 000 m³ spracovaného surového dreva. Dôležitou stránkou sociálno-ekonomických dopadov je aj využívanie obnoviteľnej

suroviny, a tým prispievanie k znižovaniu emisií (využívanie výrobkov z dreva a dreva na energetické účely, prípadne náhrady neekologických výrobkov drevenými produktami).

V súčasnej situácii na trhu so surovým drevom, zníženie ponuky surového dreva v dôsledku výrazného obmedzenia ťažby v národných parkoch bude mať katastrofálne dopady na malých spracovateľov surového dreva, ktorí pôsobia najmä na vidieku. Celkové zníženie ťažby surového dreva oproti súčasnému stavu predkladateľ návrhu nariadenia vlády predpokladá na úrovni -25 tis. m³ ročne. Ročný výpadok tržieb drevospracujúceho priemyslu bude predstavovať stratu na úrovni zhruba 11 mil. eur a stratu zhruba 184 pracovných miest. Keďže sa jedná o ukazovatele, ktoré sa hodnotili za obdobie rokov 2010 až 2017, tak s ohľadom na súčasný nárast cien, je možné predpokladať ešte vyššie ročné výpadky tržieb drevospracujúceho priemyslu, pričom toto bude predstavovať ďalší výpadok dane z príjmu, sociálnych a zdravotných odvodov, dane z nehnuteľností a pod.

<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2023/467>